

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI Milli DEPOZİT MƏRKƏZİNİN
MÜŞAHİDƏ ŞURASININ**

Q Ə R A R I

№ MŞ-01-2023

Bakı şəhəri

01 mart 2023-cü il

**“Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair”
Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzinin Qaydaları”nın təsdiq
edilməsi barədə**

“Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 16.16.6-cı maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası Milli Depozit Mərkəzinin Müşahidə Şurası

QƏRARA ALIR:

1. “Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair” Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzinin Qaydaları təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. Bu Qərarın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş “Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair” Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzinin Qaydaları təsdiq olunduğu tarixdən etibarən 5 iş günü müddətində MDM-in rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilsin.

Müşahidə Şurasının sədri

Əli Əhmədov

“Təsdiq edilmişdir”

Azərbaycan Respublikasının

Milli Depozit Mərkəzinin

Müşahidə Şurasının

“01” mart 2023-cü il tarixli qərarı

Protokol № MŞ-01-2023

Sədr _____ Ə.Əhmədov

“Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair”

Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzinin Qaydaları

1. Ümumi müddəalar.

- 1.1. “Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair” Azərbaycan Respublikasının Milli Depozit Mərkəzinin Qaydaları (bundan sonra - bu Qaydalar) Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə və “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanununun müddəalarına uyğun olaraq hazırlanmışdır və depozitar sistemində emitent tərəfindən qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsini müəyyən edir.
- 1.2. Bu Qaydalar yalnız depozitar sistemində saxlanılan və uçotu aparılan sənədsiz investisiya qiymətli kağızlarına şamil edilir.

2. Anlayışlar.

- 2.1. **Depozitar sistemi** – qiymətli kağızların sənədsizləşdirilməsi, saxlanılması, uçotu, onlarla təsbit edilmiş hüquqların təsdiqi, öhdəliklərlə yüklənməsi, qiymətli kağız mülkiyyətçilərinin hesablarının uçotunun aparılması, “İnvestisiya fondları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada pul hesablarının açılması, həmin hesablar üzrə əməliyyatlar aparılması və pul

köçürmələrinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar Milli Depozit Mərkəzi (bundan sonra MDM) və onun üzvləri arasında olan münasibətlər sistemidir.

- 2.2. **Emitent** – investisiya qiymətli kağızlarının emissiyasını qanunvericilik ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirən hüquqi şəxs, dövlət (müvafiq qaydada buna səlahiyyətləndirilmiş dövlət orqanı vasitəsilə) və ya bələdiyyədir.
- 2.3. **Deponent** – adına depo hesabı açılmış və bu hesabda olan qiymətli kağızlara mülkiyyət hüququ olan (nominal saxlayıcı istisna olmaqla) hüquqi və ya fiziki şəxsdir.
- 2.4. **Ödəniş tarixi** – qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin edildiyi gündür.
- 2.5. **Qeydiyyat tarixi** – qiymətli kağızlar üzrə ödənişləri almaq hüququna malik olan mülkiyyətçilərin təyin edildiyi tarixdir. Emitent tərəfindən təyin olunan tarixdə günün sonuna (saat 18.00), həmin gün qeyri-iş gününə təsadüf edirsə, ondan əvvəl gələn iş gününün sonuna (saat 18.00) qiymətli kağız mülkiyyətçilərinin siyahısı tərtib olunur və qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər həmin siyahı üzrə paylanır.
- 2.6. **Ödəniş Bankı** – emitentin qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər nəticəsində yaranan pul öhdəliklərini icra edən, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən, Real Vaxt Rejimində Banklararası Hesablaşmalar sisteminin (bundan sonra – AZIPS) üzvü olan bankdır.
- 2.7. **Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər**- səhmlər üzrə dividendlərin, tədavül müddəti ərzində tədricən ödənilən (amortizasiya) istiqrazlar üzrə faiz və amortizasiya məbləğinin, tədavül müddətinin sonunda ödənilən istiqrazlar üzrə faiz və nominal dəyəri ödənilməsidir.

3.Ödəniş agentı xidməti üzrə münasibətlərin tənzimlənməsi.

- 3.1 Qiymətli kağızlar üzrə ödəniş agentı qismində MDM çıxış etdikdə, ödəniş agentı xidməti emitent və MDM arasında bağlanmış müvafiq müqavilə əsasında göstərilir.
- 3.2. Emitent tərəfindən MDM-ə xidmət göstəriləcək qiymətli kağız üzrə ən azı bu məlumatlar təqdim edilməlidir: dövlət qeydiyyat nömrəsi, sayı, növü, forması, ödəniş tarixi, qeydiyyat tarixi haqqında məlumatlar və ödəniş cədvəli.

4.Ödəniş agentı xidməti üzrə əməliyyatların aparılması.

- 4.1. MDM depozitar sisteminə qiymətli kağız üzrə ödəniş barədə məlumatı (qeydiyyat tarixi, ödəniş tarixi, ödəniş məbləği) daxil edir;
- 4.2. Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsi üçün emitent depozitar sistemdə ödənişlər üzrə Ödəniş Bankını təyin edir. Ödəniş bankı tərəfindən göstərilən xidmətlər emitent və ödəniş bankı arasında "Pul öhdəliklərinin icra edilməsi" üzrə müqavilə ilə tənzimlənir.
- 4.3. Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər Ödəniş Bankının təsdiqi ilə və ya Ödəniş Bankının müxbir hesabından birbaşa (akseptsiz qaydada) silinmə yolu ilə həyata keçirilə bilər.
- 4.4. Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər Ödəniş Bankının təsdiqi ilə həyata keçirildikdə:
 - 4.4.1. Ödəniş günü Ödəniş Bankı MDM-in depozitar sisteminə daxil olaraq ödəniş məlumatlarının düzgün olub-olmamasını yoxlayır və uyğunsuzluqlar aşkar olunmadıqda ödənişi təsdiqləyir;
 - 4.4.2. Əməliyyat təsdiqləndikdə, MDM tərəfindən AZIPS (Real Vaxt Rejimində Banklararası Milli Hesablaşmalar) sistemi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına (Mərkəzi Bank) ödəniş məlumatlarını əks etdirən mesaj göndərilir;
 - 4.4.3. Mesaj əsasında ödəniş məbləği Ödəniş Bankının müxbir hesabından MDM-in Mərkəzi Bankdakı hesabına köçürülür və qeydiyyat tarixinə olan qiymətli kağız mülkiyyətçilərinin reyestri üzrə bölüşdürülərək deponentlərin bank hesablarına köçürülür.
- 4.5. Qiymətli kağızlar üzrə ödənişlər Ödəniş Bankının müxbir hesabından birbaşa həyata keçirildikdə:
 - 4.5.1. Ödəniş günü MDM tərəfindən AZIPS sistemi vasitəsi ilə Mərkəzi Banka ödəniş məlumatlarını əks etdirən mesaj göndərilir;
 - 4.5.2. Mesaj əsasında ödəniş məbləği ödəniş bankının müxbir hesabından MDM-in Mərkəzi Bankdakı hesabına köçürülür və qeydiyyat tarixinə olan qiymətli kağız mülkiyyətçilərinin reyestri üzrə bölüşdürülərək deponentlərin bank hesablarına köçürülür.

5. Yekun müddəalar.

- 5.1 Bu Qaydalar təsdiq olunduğu gündən qüvvəyə minir.
- 5.2. Qaydalar təsdiq olunduğu tarixdən etibarən 5 iş günü müddətində MDM-in rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilir.